

PÆDAGOGISK UDVIKLINGS- og TILSYNSRAPPORT KIDS

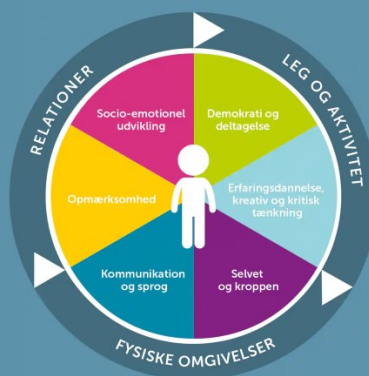
- kvalitetsudvikling i dagtilbud

CHARLOTTE RINGSMOSE
GRETHE KRAGH-MÜLLER

KIDS

2.
reviderede
udgave

KVALITETSUDVIKLING
I DAGINSTITUTIONER

DANSK PSYKOLOGISK FORLAG

Lille Madsens Hus - vuggestuen

Dato for observation: 22. november 2021

Til stede: 18 børn

Udarbejdet af KIDS-konsulent: Susanne Skaanning

Indhold

OM RAPPORTEN	3
KIDS SOM REDSKAB	4
DEL 1: KVALITATIV	6
1A: FYSISKE OMGIVELSER - INDENDØRS	6
OBSERVATIONER OG REFLEKSIONER – INDENDØRS	6
UDVIKLINGSOMRÅDER OG SPØRGSMÅL TIL REFLEKSION:.....	7
1B: FYSISKE OMGIVELSER - UDENDØRS	8
OBSERVATIONER OG REFLEKSIONER – UDENDØRS	8
ANBEFALINGER:	8
2. RELATIONER	9
OBSERVATIONER OG REFLEKSIONER – RELATIONER.....	9
ANBEFALINGER OG SPØRGSMÅL TIL REFLEKSION:	10
3. LEG OG AKTIVITET	11
OBSERVATIONER OG REFLEKSIONER – LEG OG AKTIVITET	11
ANBEFALINGER	12
DEN INDERSTE RING	13
4: SOCIO- EMOTIONEL UDVIKLING	13
5: DEMOKRATI OG DELTAGELSE	13
6: ERFARINGSDANNELSE, KREATIV OG KRITISK TÆNKNING.....	14
7: SELVET OG KROPPEN	14
8: KOMMUNIKATION OG SPROG.....	15
9: OPMÆRKSOMHED.....	15
AFSLUTNING	16

Om rapporten

Denne rapport er skrevet på baggrund af et uanmeldt tilsynsbesøg, bestående af 7 timers observation og evaluering med KIDS-materialet. Dette indebærer observation og scoring af de tre overordnede og de seks specifikke udviklingsområder i KIDS. Rapporten opdeles i en kvalitativ (Del 1) og en kvantitativ del (Del 2), hvor Del 1 i sin opsætning refererer til del 2. Del 1 er skrevet med hovedvægt på den yderste ring i KIDS materialet. Ud fra disse observationer henvises der til, hvilke områder i den inderste ring, som der med fordel kan arbejdes videre med.

Del 1 udgør også kommunens tilsynsrapport, der offentliggøres på institutionens hjemmeside. Rapporten bruges derudover som udgangspunkt for et feedbackmøde med KIDS-konsulenten, ledelsen og kommunens pædagogiske konsulent. På mødet redegøres der for rapportens indhold, hvilket skal lægge op til fælles faglige refleksioner i gruppen. Alt sammen med det formål at nå frem til relevante udviklings- og handleområder, som tages med tilbage og drøftes med hele dagtilbuddets personale. På den måde får alle voksne den nødvendige information, faglige refleksioner og en fælles forståelse ind i det videre arbejde med den pædagogiske kvalitet - i jeres hus for jeres børn.

På langt de fleste områder i denne rapport anbefales det, at det gode arbejde fortsættes, men ligesom alle andre dagtilbud har vuggestuen i Lille Madsens Hus selvfølgelig også potentiale for udvikling. Begge aspekter af kvalitetsudviklingen er med i denne rapport, som afsluttes med forslag til områder, hvor I med fordel kan sætte ind i det videre arbejde med den pædagogiske kvalitet. Er der spørgsmål til rapportens indhold, kan I kontakte ekstern konsulent Susanne Skaanning eller pædagogisk konsulent Bodil Meineche. God læse- og arbejdslyst!

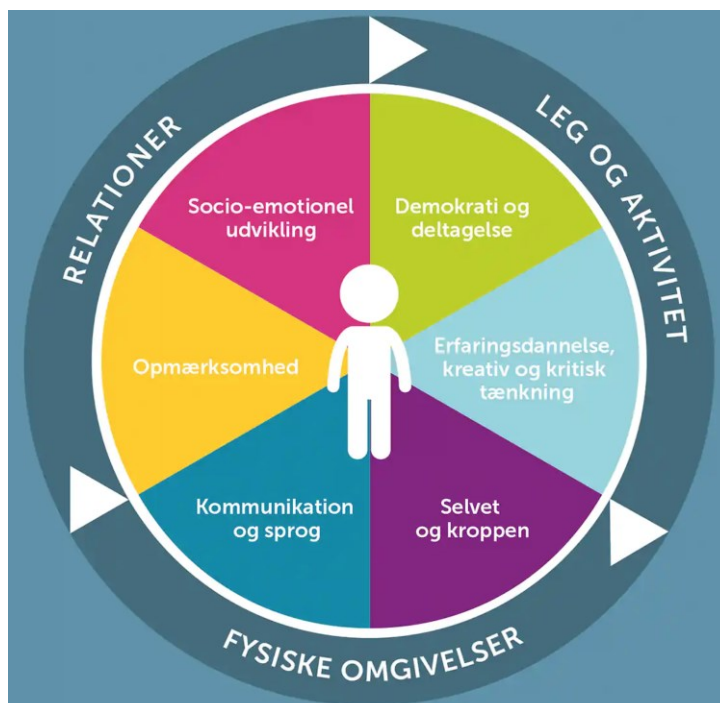
Susanne Skaanning, ekstern KIDS konsulent

KIDS som redskab

Evalueringen er lavet med udgangspunkt i KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner¹. Redskabet er danskudviklet og bruges til at evaluere og udvikle den pædagogiske kvalitet. KIDS er baseret på forskning af pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn udvikles og lærer. KIDS er udarbejdet af professor, cand.pæd.psych. Charlotte Ringsmose og lektor cand.psych., autoriseret psykolog og specialist i børnepsykologi Grethe Kragh-Müller i samarbejde med Slagelse Kommune og Aarhus Universitet.

KIDS anvender anerkendte standarder for målekvalitet, hvilket omhandler vurdering af gennemsigtighed, pålidelighed og gyldighed. Det er dokumenteret i samarbejde med professor William Boone og betyder at KIDS-redskabet er baseret på solid viden i form af teori og forskning om børns udvikling, det måler præcist og er eksempelvis uafhængig af, hvilken person der anvender redskabet samt at redskabet måler det, som det angiver at måle, her læringsmiljøets kvalitet på udvalgte parametre så som relationer, leg og aktivitet, fysiske rammer m.fl.

Pædagogisk kvalitet defineres her ud fra børnenes muligheder for både at leve et godt børneliv og at udvikle de færdigheder og kompetencer, der skal til for at kunne begå sig i det moderne samfund. I KIDS vurderer man altså ikke børnene - men børnenes muligheder for trivsel, læring og udvikling i den sammenhæng, de befinder sig i. Dette gøres ud fra følgende områder – se beskrivelse på næste side:

¹ Charlotte Ringsmose & Grethe Kragh-Müller (2020): KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner, 2. udg. Dansk Psykologisk Forlag

Den yderste ring

1: Fysiske omgivelser

Rum og indretning skal understøtte gode lærings-oplevelser, og rummene skal afspejle de pædagogiske mål

2: Relationer

Mulighederne for gode interaktioner mellem barn-barn og barn-voksen; herunder kvaliteten i omsorgen for barnet og den kommunikative udveksling mellem barn-voksen

3: Leg og aktivitet

Mulighederne for forskellige lege og aktiviteter for forskellige aldersgrupper; vekselvirkningen mellem børnenes erfaringer med barn-barn-lege og lege, hvor den voksne deltager

Den inderste ring

4: Socio-emotionel udvikling

Rammerne for udvikling af børnenes kognitive, sociale og selvregulerende kompetencer – de følelsesmæssige udviklingsaspekter

5: Demokrati og deltagelse

Barnets mulighed for at udtrykke egne synspunkter og udvikling af en demokratisk forståelse

6: Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning

Mulighederne for at tilegne sig kendskab til det omgivende samfund og kultur

7: Selvet og kroppen

Mulighederne for udvikling af selvværd med udgangspunkt i tilknytning og anerkendelse

8: Kommunikation og sprog

Mulighederne for dialog forstået som samtale, kommunikation, refleksion, planlægning, beskrivelse, dialogisk læsning, respons mv. – kommunikative kompetencer

9: Opmærksomhed

Mulighederne for samvær og vedvarende fælles, fokuseret opmærksomhed med udgangspunkt i nærvær og det fælles tredje

Del 1: kvalitativ

1A: Fysiske omgivelser - indendørs

Indretningen af de fysiske omgivelser – inde og ude - har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring.

Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse.

Rummene skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg. (KIDS, s. 38)

Observationer og refleksioner – indendørs

Vuggestuen er indrettet med en gang og et fælles tumlerum i samme rum. I gangen er der bl.a. togbane, legebil og billeder på væggene. Tumlerummet er dekoreret med en "skov-væg", har en scene, tumlemøbler, bolde og "huse", som børnene kan finde ro i. Rummet kan deles med en låge, hvilket giver mulighed for at fordele sig. Fra dette rum er der indgang til de to grupper, som hver har to rum til rådighed – et stort og et mindre. Rummene har egen udgang.

Der er billeder af bl.a. legetøj, børnenes familier, samt børnenes egne værker på væggene. Enkelte steder er der børnemøbler. Der er nogle gode vindueskarme til både legetøj og udsigt. Der er et blødt tæppe på gulvet og reoler med kasser med blandet legetøj, som børnene selv kan nå. Skal der laves krea-aktiviteter, spilles eller lignende, skal aktiviteten sættes i gang af en voksen.

Rum i rummet: Grupperummene fremstår velholdte og er enkelte steder indrettet med tanke på at skabe rum i rummet med kasser på hjul, legekøkken osv. Der kunne godt være mere af dette. Mellem rummene er der et lille vindue, som børnene kan kigge igennem.

Tematiserede legeområder og materialer: Børnene har mulighed for at bruge enkelte legeområder fx køkken/dukkekrogen, som fremstår mest tydelig. Grupperummene mindre rum er mere utydelige og tomme.

Fordelingen af børn og voksne: Kvaliteten højnes, når børn og voksne fordeler sig i mindre grupper i rummene. Det skaber mere kontakt, dialog, leg og giver overskuelighed for både børn og voksne. Flere børn var på tur om formiddagen, hvilket også gav mere plads. Luk gerne døren mellem stuerne under spisning, så forstyrrelser mindskes yderligere.

Udviklingsområder og spørgsmål til refleksion:

Med henblik på at højne kvaliteten yderligere anbefales det særligt at arbejde med:

- Inddeling af rummene med henblik på at skabe flere rum i rummet. Gå gerne gennem de forskellige items i KIDS under fysisk indretning i grupperummene. Det er nogle steder en udfordring at skabe flere legeområder pga. pladsen. Her kan væggene bruges – fx til sprogstimulerende materialer, kridttavler, hylder eller fx knager til udklædning på scenen i tumlerummet.
Bordene fylder en del i grupperummene. Kunne borde, der kan slås ned og op være en ide? Mangler I ikke en sofa fx med plads til læsning? Og generelt steder hvor børnene kan gemme sig og finde ro – sammen eller alene (ligesom i husene i tumlerummet).
- Det kan anbefales, at der arbejdes med at skabe flere tematiserede og indbydende legeområder med aldersrelevant legetøj og materialer, der er tilgængelige for børnene. Hvordan kan de små rum fx indrettes som legeområder, der både er indbydende og inspirerende for børnene? Tænk gerne i flere legeformer: regelleg, rolleleg, konstruktionsleg osv. Er det fx muligt at sætte nogle af materialerne i jeres krea-depot i spil og gøre dem tilgængelige/synlige og give børnene mulighed for finmotoriske aktiviteter? I har så mange lækre materialer derinde.
- At I er endnu mere opmærksomme på at støtte og beskytte børnenes leg igennem at skabe flere afgrænsede legeområder, hvor børnene kan få ro til at fordybe sig i legen. Herunder ved at gøre lege klar (og stille legetøj indbydende op i stedet for at rydde det ned i kasserne), så børnene inspireres til at komme i gang med - og fortsætte legen. Gerne dagen før eller når der alligevel ryddes op efter frokost.

1B: Fysiske omgivelser - udendørs

Observationer og refleksioner – udendørs

Indretning: Vuggestuen har egen legeplads, som er indrettet alderssvarende med både fliseareal, græs og gummiunderlag. Der er en stor sandkasse med små borde, kasser til sandkasseting og stolper til et solsejl. På det store gummiareal er der en kørebane, små gynger, en legebil, et klatretårn med et rør til at kravle igennem og en skildpadde i det bløde underlag. Der er også et lille legehuse og et skur til køretøjer. Ved det store græsareal er der et stort udhæng med udgang, en terrasse med borde og et legeskib. I græsset er der en køkkenhave, rutsjebane og plads til at spille bold. Børnene kan se hen til børnehavens meget store legeplads, der bruges sammen med de ældste vuggestuebørn. Dette observeres dog ikke i dag.

Ro og finmotorik: På legepladsen er der flest steder, hvor børnene kan være aktive, og enkelte områder, hvor børnene kan fx finde ro fx i leghuset. Hvilke overvejelser har I omkring børnenes mulighed for ro og for at kunne gemme sig? Eller mulighed for at kunne finde et blødt sted sammen med fx en voksen, hvis der er behov for tæt kontakt.

Forskellige legeformer og sprogstimulering: Der er enkelte steder udenfor indrettet med henblik på små sprogstimuleringen fx billeder af insekter og smådyr (en kæmpe "Lille Madsen"). Der kunne der godt være mere bredde ift. finmotoriske aktiviteter, rolige lege og flere legeformer.

Legeområder: Der er adgang til forskellige områder, som børnene selv kan tilgå, men der ikke tilstrækkelige tematiserede legeområder med materialer til. Om eftermiddagen kan børnene selv vælge om de vil gå med en voksen ud. På denne måde har børnene også mulighed for at benytte de forskellige legeområder indenfor.

Anbefalinger:

Med henblik på at højne kvaliteten yderligere anbefales det særligt at arbejde med:

- Kunne man indrette hyggelokke/læsehjørne udenfor fx med tilgængelige bøger, spil eller anden finmotorisk aktivitet eller værksted, hvor de lidt trætte børn kan finde mere ro og mere finmotoriske aktiviteter? Udnyt gerne nogle af de tørre, "døde" områder på terrassen eller måske skuret?
- Overvej hvilke af de indendørs, aldersrelevante sprogstimulerende materialer og legetøj, der kunne trækkes mere med ud. Materialer, der var tilgængelige for børnene på linje med andet udendørs legetøj - og som kunne understøtte finmotorikken og flere forskellige legeformer: konstruktionsleg, rolleleg osv.? Hvad med fx en pilfingervæg?

2. RELATIONER

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og social udvikling, dets kognitive udvikling, dets sproglige udvikling og dets selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet. (KIDS, s. 40)

Observationer og refleksioner – relationer

Barn-voksen relationen

De voksne: Barn-voksen-relationen er en styrke i vuggestuen. Børnene virker trygge ved de voksne, der er aktive, gode forbilleder, venlige, tydelige, imødekommende og til rådighed, når børnene fx har brug for en favn eller trøst. De voksne er gode til at fordele sig, så der fx sidder en voksen på gulvet og leger, mens en hjælper med maden ved bordet. Det samme gælder i aktiviteter, hvor børnene ofte deles op i mindre grupper med en voksen.

Der observeres ofte en god stemning og så fremstår de voksne utravle. De virker på forkant det meste af tiden. Børnene virker til at kunne lide de voksne og henvender sig til dem. Børnene trøstes altid når de er kede af det.

Kommunikation: Det præger vuggestuen - og kvaliteten her at de voksne ofte er kommunikerende og sætter ord på - både det som børnene og de selv laver. Dagen foregår i en god stemning, som fx understøttes af sang under oprydning. Der er respekt for børnene og deres ytringer tages alvorligt – de voksne henvender sig til alle børnene igennem dagen. Der er god kontakt, under fx spisning. Her observeres ansigt til ansigt kontakt. De voksne spørger jævnligt børnene hvad de laver, sætter sig hos dem. Børnene virker som om, at de er vant til at blive lyttet til. De voksne kender børnene som individer – og nævner søskende og andet. Taler fx om en der snart skal være storebror.

Underkendelse og anerkendelse: Der ses af og til eksempler på underkendelse, hvor der ikke sættes ord på eller spørges ind til barnets oplevelse. Dog uden vrede i stemmen.

Fx når børnene udtrykker modstand overfor fx mad eller en aktivitet. ”Du skal spise bollen først”, ”Sid ned på numsen”, ”sid stille” og ”Sh” fx under samling og spisning. Er det noget I har tænkt over, at I gør? Der sås dog også en del eksempler på anerkendelse gennem samtaler, hvor børnenes perspektiv anerkendes og der sættes ord på følelser og oplevelser.

Pædagogernes støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

Børnefællesskabet: Voksne igangsætter aktiviteter, leg på gulvet og kommunikation med henblik på inklusion, hvor relationerne tager til udg. punkt i noget fælles. Fx når de voksne sætter ord på børnene for hinanden. *"Han vil gerne hen til dig"* eller *"prøv at se, hvad hun vil"*. Gerne mere af det. De voksne forsøger at nå alle børn, ved at dele sig op i mindre grupper. Det betyder, at der ikke observeres børn, der tuller formålsløst rundt i længere tid.

Konfliktløsning: Der observeres ikke mange konflikter mellem børnene – mest ved ventetid og når der fx er for lidt legetøj. De konflikter der er, samles hurtigt op af en voksen, der stopper konflikten. Enkelte gange observeres det, at den voksne sætter ord på børnenes oplevelser *"se, han ville gerne have den der"*. Gerne meget mere af det – hvor der sættes ord på deres oplevelser i stedet for at dømmes hvem, der havde hvad først.

Anbefalinger og spørgsmål til refleksion:

Med henblik på at højne kvaliteten yderligere anbefales det særligt at arbejde med:

- **Irettesættelser:** erstattes fx med interesse for hvad barnet ville sige. Observer fx selv jeres måltider og aktiviteter – hvornår er børnene med? Se også på fx ventetid og skal-ting. Er kravene alderssvarende? Hvornår bliver børnene utålmodige?
- **Kommunikation:** Fortsæt jeres arbejde med turtagning, gerne så det kommer til at gælde endnu flere voksne og børn. Brug gerne mere åbne spørgsmål og udvid samtalen. Selvom børnene er små: mere turtagning. Fx når et barn siger: *"jeg skal snart være storebror"* – hvordan kan den udvides?
- **Understøtte børnenes indbyrdes relationer:** Fortsæt med at lade børnene lege på egne præmisser og følge deres spor - og inviter flere ind i legen. Hvad er jeres egne overvejelser her? Har børnene ro i hverdagen til at få øje på hinanden af sig selv? Hjælp børnene med at få øje på hinanden ved at inddrage dem, som når I om formiddagen er en mindre gruppe i tumlerummet og har en god leg sammen med en engageret voksen eller inddrag dem endnu mere i dagligdags gøremål.

3. Leg og aktivitet

For at kunne udvikle sig har børnene brug for at lege med andre børn og for at blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder. Noget at være sammen om i et fælles tredje.

Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling. Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne.

(KIDS, s. 44)

Observationer og refleksioner – leg og aktivitet

Børneinitieret leg og aktiviteter

Da jeg ankommer leger børn og voksne på gulvet. Legen får plads - men afbrydes dog fx af måltider og aktiviteter. Børnene kan ikke lade legetøjet stå til senere. (Kunne et alternativ være kan I gøre klar til en ny leg i stedet for at lægge alt i kasser?)

De voksne er ofte til rådighed og opmærksomme på børnene. Jævnligt sættes der gang i de forskellige legeområder – fx i tumlerummet om formiddagen. Der er af og til plads til børnenes frie leg. Der ses flere eksempler på at den voksne har fokus på at støtte børnefællesskaberne ved at skabe vilkår, så børnene får berigende legeoplevelser med hinanden fx når de sidder på gulvet og deltager på børnenes præmisser og hjælper børnene i uenigheder. Fx om eftermiddagen.

Vokseninitieret leg og aktiviteter

Dagen er traditionelt struktureret med samling og måltider, hvor alle børnene samles. De planlagte aktiviteter og rutiner understøttes af de voksnes engagement: ”jubii, så skal vi synge!”, siger en voksen. Samlingerne på de to stuer er næsten ens med samme sange osv. Her er der snak om weekenden, hvem der mangler, hvem der sover, sang, fælles dialog om billede med babytegn. Alles stemmer inddrages, men kun om billedet, som de voksne har med. Børnene er optagede af det - men flere børns perspektiver overhøres. Et barn får også afbrudt en leg i et tilstødende rum, fordi han skal være med.

Det er tydeligt, at det pædagogiske personale er optaget af at skabe indholdsrige dage for institutionens børn. Om formiddagen er der efter samling aktiviteter på stuen for de børn, der ikke er med på tur: sang, læsning, tumbleleg, puslespil. Grupperne skifter jævnligt rundt, så børnene prøver noget forskelligt. Børnene kan ikke selv vælge (ud fra hvad jeg kan observere). Her fordeler de voksne sig i mindre grupper – det højner kvaliteten og giver plads til at se og høre det enkelte barn. Efter frokost er der et sted læsning og et andet sted massage til musik for nogle børn. Det er en fin lille stund og skaber en god kontakt og regulering.

Anbefalinger

Med henblik på at højne kvaliteten yderligere anbefales det særligt at arbejde med:

- **Fred, ro og fordybelse:** Er der plads til at fordybe sig i fred i vuggestuen – eller foregår dagen mest på de voksnes præmisser? Observer børnene og overvej på hvilke områder, de selv kan få (alderssvarende) indflydelse og valg – også fx ift. måltider.
- **Leg, leg, leg:** Kunne man give den frie leg endnu mere plads? Ved at tilrettelægge dagen mindre fast? Lave så få afbrydelser af leg som muligt – fx til samling. Er det vigtigt at alle deltager i samme aktiviteter? Skal alle være med til samling? Se på børnene, hvornår de ikke er med mere. Fortsæt med at dele jer mere op - ligesom under spisning – det højner kvaliteten på flere parametre.

Reflekter sammen i personalegruppen om områderne i KIDS og overvej, hvordan I også i legen kan følge børnenes spor. Siger en, at han skal være storebror, kan man fx igangsætte en leg vedrørende det tema. Tænk gerne i alle legeformer.

Den inderste ring

Den inderste ring indeholder seks forskellige områder, der har betydning for børns udvikling af sprog, opmærksomhed og selvudvikling. Ligeledes for børnenes muligheder for socio-emotionel udvikling, for deres forståelse af og kritisk forholden sig til omverdenen samt deres mulighed for deltagelse og indflydelse på dagligdagen i børnehaven.

4: Socio- emotionel udvikling

Børns evne til at kunne udvise næstekærlighed (det at kunne sætte sig i andres sted og handle derefter) stiger i takt med barnets evne til at genkende sig selv som sig selv. De børn der således tidligst udvikler evnen til selvbevidsthed (at vide, hvem man er som person), er også de børn, der tidligst udviser social adfærd overfor andre mennesker. (KIDS, s. 48)

Overordnet indtryk

Under dette område fremhæves det særligt positivt, at de voksne lægger vægt på og prioriterer en indlevende kontakt med børnene, hvor der sættes ord på barnets og egne oplevelser og følelser: *"åh, ja, du blev så ked af det der"*.

Gå gerne endnu mere ind i den, hvor der sættes ord på følelser og oplevelser (også jeres egne), med fokus på ansigt-til-ansigt og kropskontakt. Fortsæt også med at hjælpe børnene med at forstå sig selv og hinanden ved at sætte ord på hinandens følelser og oplevelser.

5: Demokrati og deltagelse

Muligheden for selv at være aktiv og selv at skabe mening i en aktivitet bliver en vigtig erfaring. Indflydelse er ikke et individuelt anliggende. Det skal anskues i en solidarisk forbindelse med fællesskabet, hvor pædagogiske intentioner balanceres med børnenes perspektiv og engagement. (KIDS, s. 50)

Overordnet indtryk

Under dette område fremhæves, de voksnes opmærksomhed på - og blik for - at stille lege og aktiviteter til rådighed, som børnene ofte ser ud til at finde meningsfulde, hvor de lyttes til – og særligt der, hvor de selv kan vælge til eller fra.

I kan med fordel arbejde endnu mere med dette område, ved at være opmærksomme på, at være endnu mere åbne overfor børnenes inputs fx til samling, hvor den voksne ikke selv som voksen fremtræder som den, der altid har det endelige og rigtige svar.

Der kan derudover arbejdes med strukturen ift. børnenes indflydelsesmuligheder (så det gælder jævnt over hele dagen) ved at inddrage børneperspektivet endnu mere. Hvad kalder børnene på?

6: Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning

Læring og udvikling handler om at tilegne sig kendskab til de kulturelle redskaber og værktøjer, der er en del af det samfund og den kultur, som man fødes ind i. Børnene i børnehaven skal lære det omgivende samfund at kende gennem selv at erfare, opdage, eksperimentere og på denne baggrund tage kritisk stilling med henblik på at kunne være med til at udvikle og forandre de fælles livsbetingelser. (KIDS, s. 54)

Overordnet indtryk

Under dette område fremhæves det, at børnene ofte lyttes til - deres ytringer tages alvorligt og at de tilbydes en bred vifte af aktiviteter (læsning, tegning, musik, leg osv), som understøtter deres erfaringsdannelse. Det gælder også ture ud af huset (skov, legeplads etc.) – og fx i dag til 4H gården - eller de muligheder som ladcyklerne giver jer

Der kan med fordel arbejdes videre på at give børnene endnu flere muligheder for at udtrykke sig selvstændigt – fx igennem kreative aktiviteter. Derudover kan det anbefales at I udvider sortimentet af materialer (fx bøger) og legetøj udenfor og indenfor - og bevare opmærksomheden på at give børnene muligheder for at få kendskab til forskellige genrer indenfor fx litteratur, sang, musik, teater, billedkunst, design, arkitektur og IT. Som I gør med fx ture ud af huset, hvor igennem børnene har mulighed for kendskab kulturelle udtryk og få en bred erfaring med omverden – herunder få erfaringer med naturen.

7: Selvet og kroppen

Selvet er den måde, som vi oplever os selv på, forskelligt fra andre menneskers selv'er, og med et eget indre liv, der eksisterer over tid. En anerkendende relation er grundlaget for udvikling af selvet. Centralt står forholdet mellem nærhed/intimitet og adskilthed; at den enkelte person kan opleve nærhed og fællesskab i relationen, men samtidig kan være en adskilt person med ret til sine følelser, oplevelser og synspunkter. (KIDS, s. 54)

Overordnet indtryk

Under dette område fremhæves kommunikationen mellem børn og voksne med interesse for det enkelte barn. For at understøtte området omkring selvet anbefales det, at I fortsætter arbejdet med anerkendelse i praksis – fx igennem at sætte ord på barnets følelser og lade dem få endnu mere øje på sig selv og hinanden som individer med ret til egne følelser og oplevelser.

Kropsligt fremhæves børnenes muligheder for at bruge kroppen aktivt og i forbindelse med sang, dans og musik. Tumlerummet er en gave her – særligt når det bruges i leg, som jeg observerer det i dag. Understøt gerne den kropslige selvfornemmelse endnu mere, ved at give flere muligheder for forskellige sanseoplevelser (fx finmotorisk) og at sætte endnu flere ord på, hvordan ting kan opleves med kroppen (fx varme, kulde, sult, tørst). Som det fx observeres her, hvor de voksne siger: (døren åbnes) "Uh, kan I mærke at det bliver koldt?", "det kildrer i maven!" eller "er det fordi det smager godt, at du siger "mmm!"?"

8: Kommunikation og sprog

Den sproglige udvikling er en betydningsfuld faktor for senere skolesucces og for social deltagelse. Børn udvikler sprog gennem det sociale samspil. Det sociale samspil er væsentligt for mennesker, og sproget er en måde at være social på. Kontakten og kommunikation med voksne er vigtig for den sproglige læring og udvikling - kommunikation på barnets præmisser, både hvad angår alder og udvikling og i forhold til at følge barnets udspil og interesser. (KIDS, s. 58)

Overordnet indtryk

Det fremhæves at der i vuggestuen tales med børnene og at kommunikationen ofte prioriteres af de voksne, særligt når børn og voksne fordeler sig i mindre grupper. Børnene hører mange ord. De voksne er interesserede i børnenes lege og spørger ind til deres aktiviteter. De er også opmærksomme på at udvide børnenes sprog fx igennem højtlesning.

Der kan med fordel arbejdes videre med at indrette med endnu større opmærksomhed på sprogstimulering med spil, tegninger, rim og remser og så videre på væggene, så der er flere materialer til rådighed og gode betingelser til stede for kommunikation herudfra.

Derudover anbefales det, at I fortsat har fokus på de ligeværdige dialoger med turtagning (over flere led) og opfordre børnene til dialog. Dette inkluderer også at sætte ord på barnets følelser og oplevelser

9: Opmærksomhed

Samvær med vedvarende fælles opmærksomhed kendetegner læringsmiljøer af høj kvalitet. Gennem fælles opmærksomhed sammen med andre får barnet erfaringer med andres tankegang og forståelser, og barnet udvikler sig sammen med andre, der har andre erfaringer end en selv. Nærværende voksne er en forudsætning for barnets læring og udvikling. Grundlaget for fælles opmærksomhed er nærvær og fokuseret opmærksomhed. (KIDS, s. 60)

Overordnet indtryk

Under dette område fremhæves, at børnene jævnligt hjælpes til at fast holde koncentrationen og opmærksomheden gennem et fælles tredje (fx lege, sang, højtlesning osv). Her observeres de voksne ofte positive og kommunikerende med børnene. Det højner kvaliteten og er fordrende for arbejdet.

Der kan med fordel arbejdes endnu mere på den fordybede længerevarende fokuserede opmærksomhed med udgangspunkt i børnenes egne ideer. Giv gerne børnene flere legeområder, hvor de kan fordybe sig i lege, som de selv vælger – fx ved at lade dem blive i legen på trods af aktiviteter.

Afslutning

Denne rapport har redegjort for både styrker og udviklingsmuligheder i Lille Madsens Hus på baggrund af 7 timers observation med KIDS og en faglig vurdering. Dette giver et afsæt til – for både ledelse og personale - at overveje hvilke områder, der skal arbejdes særligt med fremover. Selvfølgelig anbefales det, at I fortsætter det gode arbejde, som allerede udføres (og som scorer højt i KIDS), da dette allerede er med til at højne den pædagogiske kvalitet.

Som det også fremgår af rapporten, vurderes det, at den pædagogiske kvalitet kan højnes yderligere ved at arbejde med - og reflektere over - følgende områder:

- **Fysisk indretning:** rum i rummet og tematiserede legområder med mere legetøj og tilgængelige materialer
- **Demokrati og indflydelse + kritisk tænkning:** åbenhed overfor børnenes perspektiver + fokus på børnenes indflydelse
- **Børnefællesskabet:** at sætte gang i fælles lege fx på legepladsen for at understøtte børnefællesskabet yderligere, være mere på forkant samt sætte ord på børnenes oplevelser i konflikter

Dyk ned i de enkelte områder og items og igennem faglige refleksioner og beslutninger kan I blive enige om, hvad I vil bevare af det nuværende, og hvad I vil ændre. Herudfra udarbejdes en handleplan for de enkelte områder: hvordan og hvornår I vil arbejde med punkterne - samt hvordan og hvornår I vil evaluere indsatsen?

I kan med fordel informere forældrene om KIDS evalueringen og involvere dem i arbejdet med jeres udvalgte opmærksomhedspunkter. Derudover anbefales det, at I indhenter børnenes perspektiver, så deres stemme også kommer med når der arbejdes med at højne kvaliteten for deres levede liv i vuggestuen i Lille Madsens Hus.

Er der behov for uddybning – eller hjælp til det videre arbejde – kan I kontakte pædagogisk konsulent Bodil Meineche eller ekstern KIDS konsulent Susanne Skaanning.